

Nieuwsbrief - maart 2009

Programmafinanciering EV

Een samenwerking tussen zoveel overheden blijft buitengewoon. Het vergt een investering voor iedereen. Het is bijzonder dat wij dit al normaal gaan vinden. Iedereen verdient complimenten voor een goede afsluiting van 2008.

**Drs. Arie Deelen,
afdelingshoofd expertisecentrum DCMR**

Een terugblik op 2008

Ook dit jaar is er door alle ambtelijke organisaties veel werk verricht op het gebied van externe veiligheid (EV). Programmafinanciering EV draagt daar in positieve zin aan bij. Sommige projecten lopen goed, sommige lopen trager dan verwacht. Maar het algemene beeld is dat EV steeds vaker vooraf in ruimtelijke processen wordt meegenomen en vaker op de bestuurlijke agenda staat.

Zijn er successen te melden?

Een succes is het project Risicocommunicatie. Er zijn onder meer checklisten met handelingsperspectieven ontwikkeld en er is een kinderwebsite geopend (zie verderop in deze nieuwsbrief). Ook zijn de volgende taken geborgd in regionale en gemeentelijke uitvoeringsorganisaties:

- groepsrisicoverantwoording;
- de uitvoering van BRZO-taken;
- de taak van veiligheidscoördinator.

De ruimtelijke ordeningsadviezen die worden aangevraagd zijn weliswaar steeds complexer, maar worden ook vaker in een vroeg stadium aangevraagd. Een aantal externe veiligheidvisies (EV-visies) naderen de voltooiing. Een EV-visie geeft inzicht in de consequenties van (gewenste) ruimtelijke ontwikkelingen ten aanzien van EV. Het maakt een transparante afweging mogelijk over het accepteren van risico's in relatie tot het realiseren van ruimtelijke en economische ambities.

Kennisuitwisseling over EV heeft plaatsgevonden via verschillende kanalen. Eén ervan, de kennismarkt, bleek een succesvol format en wordt vervolgd in 2009. Tijdens de kennismarkt worden door specialisten en ambtenaren

ervaringen gedeeld, die anders snel in de eigen keuken blijven.

Borging EV in ruimtelijk planproces

Programmafinanciering EV zal na 2010 zijn beëindigd. De uitkering gaat met ingang van 2011 naar het Provinciefonds. Hoewel nog veel onzeker is, bestaat de mogelijkheid dat de provincies na overleg met de VNG prestatieafspraken met gemeenten maken over de professionalisering en de versterking van de (nieuwe) externe veiligheidstaken. Het project "Borging EV in ruimtelijk planproces" levert informatie over in hoeverre EV is geborgd in de structuur en werkprocessen van een gemeentelijke organisatie. Hierbij worden ontwikkelingen rondom de Maatlat EV en de nieuwe Wro meegenomen.

Eind 2008 heeft de DCMR samen met de provincie een interviewronde bij de gemeenten gehouden en samen met medewerkers van de gemeenten de vragenlijst 'nulmeting van de uitvoering van EV-taken' ingevuld. De conceptrapportages worden in het eerste kwartaal van dit jaar op ambtelijk niveau aan de gemeenten toegestuurd. De provincie verzorgt het bestuurlijke traject. Dit project krijgt in Interprovinciaal Overleg (IPO)-verband een vervolg in het IPO-project 'milieukwaliteitseisen in RO'.

Kinderwebsite hoeveiligbenjij.nl

De ambulance komt er aan, de brandweer helpt, de burgemeester doet van alles, maar wat doe jij als er iets ergs gebeurt?

Dit actieplan is gebaseerd op het behoefteonderzoek van 2007. Onderzocht is de bekendheid met risico's en de behoefte aan informatie. De uitkomsten van dit onder-

zoek hebben ertoe geleid dat gemeenten en de VRR een aantal kwetsbare doelgroepen op een gerichte manier gaan benaderen. Scholieren vormen zo'n kwetsbare doelgroep. Kinderen in de leeftijd van 10 tot 14 jaar zijn regelmatig alleen thuis of op straat. Het is dan heel belangrijk dat ook zij weten wat zij moeten doen als bijvoorbeeld de sirene gaat.

Op 15 januari 2009 heeft de burgemeester van Spijkenisse, mevrouw Mirjam Salet, de kinder-website hoeveiligbenij.nl gelanceerd op de Montessorischool in Spijkenisse. Dit deed zij samen met mevrouw Jolanda Trijselaar, directeur van de Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing van de VRR. Kinderen van groep 8 konden al surfend op www.hoeveiligbenij.nl een antwoord vinden op vragen zoals: wat voor risico's zijn er in de regio Rotterdam-Rijnmond en wat moet je doen als er iets ernstigs gebeurt.

Risicocommunicatie lijkt een boodschap die je alleen richting volwassenen communiceert. Toch laat de VRR met de lancering van deze speciale kinderwebsite zien dat ook met kinderen vanaf een jaar of tien over dit onderwerp goed te communiceren valt. Door kinderen bewust te maken van risico's vermindert hun kwetsbaarheid. Deze website helpt door het bieden van duidelijke handelingsperspectieven. Ook kunnen kinderen materiaal vinden voor een werkstuk of een spreekbeurt. Ook in andere gemeenten (30 maart in Barendrecht) gaan burgemeesters lessen geven over de kinderwebsite. Tegelijkertijd krijgt het personeel van de school een checklist aangeboden, waarop zij kunnen aankruisen of het personeel én de ouders voldoende toegerust zijn als er iets gebeurt.

Mal groepsrisico

In de wereld van EV roept het verantwoorden van het groepsrisico de meeste vragen op. Vakambtenaren die ermee belast zijn vinden het al moeilijk. Hoe leg je dan aan bestuurders uit waar ze 'ja' tegen zeggen en wat de risico's zijn als onverhoopt toch een zwaar ongeval gebeurt?

De 'mal groepsrisico' schiet te hulp.

Op 2 december 2008 vond in Rotterdam het Jaarcongres Relevant plaats. De congresgangers vroegen zich hardop af of het beleid ten aanzien van groepsrisico failliet is.

Gezamenlijk project

Bij de provincie Noord-Brabant spreken ze niet over een faillissement. Beleidsmedewerker EV Wim Brinker: "Het is goed dat we beleid voeren op groepsrisico, maar we weten dat het een complexe aangelegenheid is. Het ontbreekt met name aan een goed instrument waarmee het groepsrisico goed kan worden verantwoord". Onder de werknaam 'mal groepsrisico' startte de provincie daarom een project om een dergelijk instrument te ontwikkelen. Ze doet dat samen met het ministerie van VROM, DCMR Milieudienst Rijnmond, adviesbureau DHV, de drie Brabantse Veiligheidsregio's, gemeente Helmond, Veiligheidsregio Zeeland, GGD West-Brabant en de Vlaamse Overheid.

Zichtbare effecten

Bij het verantwoorden van het groepsrisico moeten bestuurders rekening houden met de scenario's die tot een zwaar ongeval kunnen leiden, maar ook met de mogelijkheden om een ramp te bestrijden én met de economische gevolgen. In de mal groepsrisico worden al deze aspecten in algoritmen verwerkt. Uiteindelijk leiden die tot een drempelwaarde in de fn-curve van het groepsrisico. De drempelwaarde fluctueert afhankelijk van het gekozen scenario en de gekozen parameters van de betreffende veiligheidsregio. Ze moet echter binnen de range van 2 decaden onder en 2 decaden boven de oriënterende waarde van het groepsrisico blijven. Is er sprake van een overschrijding, dan wordt een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd. De mal levert hiervoor niet alleen een structuur in de vorm van een soort catalogus, waarin voor het betreffende scenario verschillende maatregelen om de risico's te verminderen worden voorgesteld. Het is ook mogelijk de kosten van verschillende maatregelen te vergelijken en het aantal slachtoffers dat ermee wordt voorkomen.

Digitaal

De mal verschijnt over geruime tijd in digitale vorm, is eenvoudig in het gebruik en gratis verkrijgbaar. Het instrument vervangt de verantwoordingsplicht niet, maar helpt wel de verantwoordingsplicht van het groepsrisico te ondersteunen. In de komende maanden volgt meer nieuws. Ook wordt een prijsvraag uitgeschreven voor een betere naam voor het instrument.

Voor meer informatie:

Anja Boogaard, A.Boogaard@veiligheidsregio-rr.nl

Wim Brinker, WBrinker@brabant.nl

Marlouce Noest, marlouce.noest@dcmr.nl